

Sygnatura akt I Ns 180/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu - Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Przemysław Majkowski

Protokolant: sekr. Joanna Wołczyńska - Kalus

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z wniosku R. S.

z udziałem M. J., I. N., B. S., D. M., P. N., D. K., A. S., M. W., J. B. i A. I. (...)

o wydanie orzeczenia w trybie art. 35 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. ustalić, że koszty postępowania strony ponoszą w granicach sum przez siebie wydatkowanych.

UZASADNIENIE

R. S. będąca W. Gminy W. we wniosku z dnia 5 października 2017 r. wniosła o wydanie wobec uczestników będących inicjatorami referendum zakazu publikowania plakatów zawierających sformułowania: arogancja, niekompetencja, stagnacja, brak rozwoju, autokratyzm, niedotrzymanie obietnic wyborczych, w kontekście działalności W. Gminy W.. Ponadto wniosła ona o orzeczenie konfiskaty wskazanych plakatów, nakazanie uczestnikom zapłaty kwoty 2.000,00 zł na cel społeczny przez nią wskazany oraz o nakazanie uczestnikom jako inicjatorom referendum przeproszenia jej poprzez:

- umieszczenie na pierwszej stronie gazety (...) – wydanie piątkowe – będącej dodatkiem do (...) o wielkości 10 cm pion na 10 cm poziom, czcionką kroju Times New Roman, rozmiar nie mniejszy niż 14, w każdym wydaniu piątkowym włącznie do 31 października 2017 r. oświadczenia o następującej treści: „ My, I. (...) w sprawie odwołania Rady Gminy W. przed upływem kadencji i R. W. Gminy W. przed upływem kadencji, przepraszamy Panią R. S. za to, że w kampanii referendalnej rozpowszechnialiśmy nieprawdziwe informacje godzące w jej dobre imię, w sposób bezzasadny przypisując jej arogancję, niekompetencję, stagnację, brak rozwoju, autokratyzm, niedotrzymanie obietnic wyborczych ”,

- sporządzenie pisemnego oświadczenia opatrzonego własnoręcznymi, czytelnymi podpisami każdego z członków I. (...) o następującej treści: „ Przepraszamy Panią R. S., W. Gminy W. za to, że w kampanii referendalnej rozpowszechnialiśmy nieprawdziwe informacje godzące w jej dobre imię, w sposób bezzasadny przypisując jej arogancję, niekompetencję, stagnację, brak rozwoju, autokratyzm, niedotrzymanie obietnic wyborczych ” i przekazanie tegoż oświadczenia do rąk wnioskodawczyni.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podała, iż uczestnicy postępowania będący I. (...) zamieścili w trakcie kampanii referendalnej w miejscach publicznie dostępnych takich jak drzewa, słupy energetyczne oraz ogrodzenia na

terenie Gminy W., w tym na ogrodzeniu Urzędu Gminy, słupie przy Zespole Szkół Podstawowych w K., drzewie przy Gminnym Ośrodku (...) w W., świetlicy wiejskiej w L., plakaty zachęcające do udziału w referendum lokalnym w W., w których zawarli hasła o treści: arogancja, niekompetencja, stagnacja, brak rozwoju, autokratyzm, niedotrzymanie obietnic wyborczych. Wnioskodawczyni podniosła także, że zawarta w plakatach treść ma charakter gołosłownych sloganów, które nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia dla naruszenia jej dóbr osobistych. Wskazała także, że kwestionowanych plakatów nie można uznać za element debaty politycznej, gdyż w tym pojęciu nie mieści się kierowanie pod jej adresem wypowiedzi noszących znamiona inwektywy. Wnioskodawczyni w treści wniosku nie zawarła żadnego uzasadnienia co do żądania umieszczenia przeprosin w gazecie (...) oraz zapłaty oznaczonej kwoty na cel społeczny.

W odpowiedzi na wniosek pełnomocnik I. (...) Gminnego wnosił o jego odrzucenie ze względu na powagę rzeczy osądzonej, a w przypadku nie uwzględnienia przez Sąd tej argumentacji o oddalenie wniosku jako bezzasadnego, a także zasądzenie kosztów postępowania. Uzasadniając swoje stanowisko pełnomocnik uczestników podnosił, że obecny wniosek w swej treści jest bardzo podobny do wniosku złożonego przez wnioskodawczynię w dniu 20 września 2017r., który został prawomocnie oddalony przez Sąd Okręgowy w Sieradzu. W zakresie argumentacji merytorycznej pełnomocnik przyznał, że plakaty zostały rozwieszone w trakcie kampanii referendalnej oraz wskazywał, że treści zawarte w kwestionowanych plakatach stanowią powtórzenie argumentacji zawartej w ogłoszeniu o przedmiocie zamierzonego referendum lokalnego w W., które zostało rozkolportowane przed wydaniem postanowienia o przeprowadzeniu referendum gminnego przez Komisarza Wyborczego w S..

Na rozprawie wnioskodawczyni popierała wniosek, a pełnomocnik I. (...) Gminnego wnosił o jego odrzucenie lub oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni R. S. jest W. Gminy W..

(bezsporne)

Pismem z dnia 17 maja 2017 r. grupa obywateli w składzie (...), I. N., B. S., D. M., P. N., D. K., A. S., M. W., J. B. i A. B. będąca inicjatorem przeprowadzenia referendum gminnego powiadomiła Komisarza Wyborczego w S., że zamierza wystąpić z inicjatywą referendum gminnego, którego przedmiotem ma być odwołanie R. W. Gminy W. przed upływem kadencji i odwołanie Rady Gminy W. przed upływem kadencji.

(bezsporne)

W czerwcu i lipcu 2017 r. na tablicach ogłoszeń znajdujących się na terenie Gminy W. zostały zamieszczone przez I. (...) ogłoszenia o przedmiocie zamierzonego referendum lokalnego w W. podpisane (...). Z ogłoszeń tych wynikało, że uzasadnieniem odwołania R. W. Gminy W. przed upływem kadencji jest fatalne zarządzanie gminą, niegospodarność gminy, brak pozyskiwania funduszy unijnych oraz rządowych, niedotrzymywanie obietnic wyborczych, zaniechanie realizacji kluczowych inwestycji w gminie, brak wystarczającej współpracy z organizacjami pozarządowymi, arogancja i nieliczenie się z opinią mieszkańców, stagnacja i brak rozwoju gminy oraz utrata zaufania społecznego.

(bezsporne)

Postanowieniem nr (...) z dnia 18 sierpnia 2017 r. Komisarz Wyborczy w S. postanowił przeprowadzić referendum gminne w sprawie odwołania Rady Gminy W. przed upływem kadencji i odwołania R. W. Gminy W. przed upływem kadencji i wyznaczył termin przeprowadzenia referendum na niedzielę 15 października 2017 r.

(bezsporne)

W trakcie kampanii referendalnej uczestnicy rozkolportowali plakaty zawierające sformułowanie „ Mamy dość arogancja, niekompetencja, stagnacja, brak rozwoju, autokratyzm, niedotrzymanie obietnic wyborczych 15 października 2017r. referendum o odwołanie W. i Rady Gminy W. ”

(dowód: zdjęcie plakatu k. 7,8)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności należy podnieść, że żądanie odrzucenia wniosku zawarte w odpowiedzi na wniosek złożony przez pełnomocnika uczestników nie zasługuje na uwzględnienie bowiem w sprawie nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej. Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego z dnia 21 września 2017r. w sprawie sygn. akt I Ns 170/17 dotyczy wprawdzie tych samych stron i zawiera podobne zarzuty i żądania, ale po pierwsze nie są one tożsame z obecnie złożonymi, a po wtóre, i co jest znacznie ważniejsze w sprawie, dotyczą one innego stanu faktycznego, bowiem odnoszą się do działań uczestników z okresu, który nie był objęty kampanią referendalną. Tymczasem, co jest niesporne pomiędzy stronami, obecny wniosek dotyczy działań uczestników zaistniałych w trakcie kampanii referendalnej, tym samym nie ma przesłanek do odrzucenia wniosku w oparciu o przyjęcie stanu powagi rzeczy osądzonej pomiędzy stronami zdefiniowanej w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Odnosząc się do samej zasadności złożonego wniosku podnieść należy, że zgodnie z treścią art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 21.06.2013 r., poz. 706 – t.j.), jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o:

- 1) orzeczenie konfiskaty tych materiałów;
- 2) wydanie zakazu publikowania takich materiałów;
- 3) nakazania sprostowania informacji;
- 5) nakazania przeproszenia pomówionego;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000 złotych na rzecz instytucji charytatywnej;
- 7) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10.000,- zł tytułem odszkodowania.

Jak podkreśla się w doktrynie i judykaturze, omawiany przepis ustanawia szczególną ochronę prawną prawdziwości informacji w okresie kampanii referendalnej, kończącej się na 24 godziny przed dniem głosowania, zapewniając rzetelność kampanii i unikanie sytuacji, w których publikowanie materiałów z nieprawdziwymi materiałami mogłoby wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie podjęte w głosowaniu (por. P.Uziębło „Komentarz do art. 35 ustawy o referendum lokalnym” Lex/el 2008, t.1; M.Gapski „Udział sądów w procedurze przeprowadzania referendum lokalnego” Samorząd Terytorialny 2012/7-8, s.106-119). Przedmiotem ochrony sądowej w trybie wskazanego przepisu jest, zatem wyłącznie prawdziwość danych reprezentowanych w trakcie kampanii referendalnej (M.Gapski op.cit., s. 112; por. post. SA w Katowicach z 13.10.1998 r. I ACz 1026/98 OSA 2000/4/17), w konsekwencji czego przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym jest przepisem szczególnym dla ogólnych zasad ochrony dóbr osobistych i nie może podlegać wykładni rozszerzającej, nie ustanawia żadnych dodatkowych, szerszych przesłanek z tym związanych (por. postanowienia SApel. w Katowicach z 7.11.2002 r. I ACz 1956/02 OSA 2003/10/47 oraz z 1.10.1998 r. I ACz 972/98 OSA 2000/4/16, a także M.Kolasiński „Ochrona dóbr osobistych w prawie wyborczym” Prz. Sejm. 2002/1/35). Z tych względów, nawet potencjalne naruszenie dóbr osobistych kandydata w trakcie kampanii referendalnej nie może podlegać ochronie w trybie tego przepisu (w trybie „ postępowania przyspieszonego ”), w sposób wykraczający poza wskazaną normę prawną (por. postanowienie SA w Katowicach z 1.10.1998 r. I ACz 972/98 OSA 2000/4/16). Już tylko z tych względów, żądanie zawarte we wniosku i rozwinięte w jego uzasadnieniu, w zakresie odwołującym się do zniesławienia wnioskodawczyni i chęci „ zdyskredytowania jej w

oczach wyborców. Uczestnik wprowadza wyborców w błąd i przekonuje, że wnioskodawca łamie przepisy prawa i jest osoba niekompetentną” jako nie objęte katalogiem przesłanek z cytowanego przepisu, nie mogłyby być uwzględnione. W art. 38 ustawy prawodawca wprost wskazał bowiem, że osoba pokrzywdzona lub poszkodowana przez naruszenie jej dóbr osobistych, wobec naruszcycieli może dochodzić uprawnień na zasadach ogólnych, statuowanych w kodeksie cywilnym i prawie prasowym korzystając ze zwykłego trybu procesowego dla ich ochrony (por. postan. SN z 5.05.2005 r. IV CK 735/04 OSNC 2006/4/68).

Niezależnie od powyższego podnieść należy, że art. 35 ust. 1 cytowanej ustawy przyznaje zainteresowanemu jedynie roszczenia co do sprostowania informacji nieprawdziwych, zatem opisowych, dających się w dacie orzekania (art. 316 § 1 k.p.c. stosowany w postępowaniu nieprocesowym w związku z art. 13§ 1 k.p.c.) zweryfikować według kryterium prawda - fałsz. Jeśli chodzi o sformułowania z kwestionowanego plakatu to podnieść należy, że ma on formę neutralną i nie rozróżnia wójta i Rady gminy lecz odnosi się do obu tych organów, przy czym kwestionowane przez wnioskodawczynię sformułowania nie odnoszą się do niej personalnie. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni przywołuje naganne, w jej ocenie, inne działania uczestników w stosunku do niej, ale nie mają one związku z treścią kwestionowanego plakatu i nie podlegają ochronie w trybie art. 35 cytowanej ustawy. W ocenie sądu określenia typu arogancja, niekompetencja i inne znajdujące się na plakacie winny być rozpatrywane w całości z jego treścią, a zatem również słowami „ mamy dość ”. Łącznie tworzą one jedną kompozycję stanowiącą subiektywne uzasadnienie wniosku o przeprowadzenie referendum i mają charakter tak ogólny, że nie są weryfikowane w kategoriach prawda – fałsz.

Z uwagi na powyższe okoliczności bezprzedmiotowym było rozpatrywanie wniosku w zakresie dokonania przeproszeń na łamach prasy i w formie oświadczenia oraz orzeczenia o obowiązku zapłaty na cel społeczny.

Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił wniosek.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520§ 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

(...):

- (...)

- (...)